

İcbari tibbi sığorta sisteminin qanunvericilik bazası təkmilləşdirilir

Aprelin 23-də Milli Məclisin növbəti plenar iclası keçirilib. Əvvəlcə cari məsələlər müzakirə olundu. Parlamentin komitə sədrləri Musa Quliyev, Zahid Oruc, deputatlardan Fazil Mustafa, Nurlan Həsənov, Hikmət Məmmədov, Cavid Osmanov, Əli Məsimli, Bəhrüz Məhərrəmov, Jalə Əliyeva və Elman Nəsirov çıxış edərək bir sıra məsələlərə dair fikirlərini bildirdilər.

Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova iclasda 18 məsələnin müzakirə olunacağını dedi. İlk olaraq İnsan alverinə qarşı mübarizə üzrə Milli Koordinatorun illik məlumatı dinlənildi.

Daxili işlər nazirinin birinci müavini, polis general-leytenantı Seyfulla Əzimov İnsan alverinə qarşı mübarizə üzrə Milli Koordinatorun Azərbaycan Respublikasında insan alverinə qarşı mübarizəyə dair məlumatını təqdim etdi. Seyfulla Əzimov insan alveri ilə mübarizə sahəsində qanunvericilik tədbirləri, profilaktika və maarifləndirmə işləri, təlim və treninqlər, beynəlxalq əməkdaşlıq, məcburi əməyin qarşısının alınması sahəsində tədbirlər, cinayət təqibi və qurbanlarla iş barədə ətraflı məlumat verdi, insan alveri ilə mübarizənin nəticələrinə dair statistik göstəriciləri diqqətə çatdırdı.

İnsan alverinə qarşı mübarizə sahəsində maarifləndirmə işlərindən danışan Seyfulla Əzimov diqqətdə çatdırdı ki, pandemiya ilə əlaqədar ölkəmizdə sosial izolyasiya tədbirlərinin tətbiqinə başlanıldığı 2020-ci il 14 mart tarixinədək olan müddətdə daxili işlər orqanları tərəfindən insan alveri ilə bağlı orta-ixtisas və ali təhsil müəssisələrində 350-dən çox görüş, yığıncaq və konfrans keçirilib. Pandemiya dövründə isə maarifləndirmə işi onlayn for-

matda həyata keçirilib. Bütün bunlar ölkəmizdə insan alverinə qarşı mübarizədə sistemli iş aparıldığına göstəricisidir.

Qeyd olundu ki, 2020-ci ildə həyata keçirilmiş əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində 16 cinayət işi üzrə 155 insan alveri faktı, 2 cinayət işi üzrə 5 məcburi əmək və 40 insan alveri məqsədilə sənədlərlə qanunsuz hərəkətlərə dair cinayət faktları müəyyən edilib. Ümumilikdə, insan alveri üzrə cinayətlərin açılması 98 faiz, məcburi əmək cinayətlərinin açılması isə 100 faiz təşkil edib. İnsan alveri cinayətləri törətdiklərinə görə 20 şəxs məhkəmə məsuliyyətinə verilib. Məhkəmələr tərəfindən ittiham hökmü çıxarılmış 15 nəfərdən 12-si azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum olunub, 2 nəfər şərti məhkum edilib, 1 nəfərin cəzası isə uşağı 14 yaşına çatanaqədək təxirə salınıb.

Ümumilikdə, 2020-ci ildə müəyyən olunmuş 94 insan alveri qurbanından 93-ü Azərbaycan vətəndaşı, 1-i isə əcnəbi olub. Zərərçəkənlərə müvafiq köməklilər göstərilib, hər birinə 700 manat bir dəfəlik vəsait ödənilib. Qurbanların uşaqları da diqqət mərkəzində saxlanılıb, onların cəmiyyətə inteqrasiyası təmin olunub.

İcbari tibbi sığorta sisteminin qanunvericilik bazası təkmilləşdirilir

Əvvəli 1-ci səh.

BMT-nin sonuncu hesabatına görə, dünya üzrə əhalinin hər 100 min nəfərinə 13 qurban düşdüyü halda, respublikamızda bu göstərici 1 nəfər təşkil edir. Təbii ki, bu və digər uğurlar dövlətimizin əhalinin sosial rifah halının davamlı olaraq yüksəlməsi üçün həyata keçirdiyi uğurlu tədbirlərin nəticəsidir.

Seyfulla Əzimov çıxışının sonunda qanunvericilik sahəsində səmərəli əməkdaşlığa görə Milli Məclisin deputatlarına təşəkkürünü bildirdi.

Milli Məclisin İnsan hüquqları komitəsinin sədri Zahid Oruc İnsan alverinə qarşı mübarizə üzrə Milli Koordinatorun məlumatına münasibət bildirərək dedi ki, Azərbaycanda insan alverinə qarşı mübarizə 2003-cü ildə ölkəmizin BMT-nin müvafiq "Transmilli mütəşəkkil cinayətkarlığa qarşı Konvensiyası"nı və onu tamamlayan aktların ratifikasiyasından sonra daha sistemli xarakter alıb. Bundan sonra Azərbaycanda insan alverinə qarşı mübarizə üçün müvafiq qanunvericilik bazası formalaşdırılıb. Daxili İşlər Nazirliyində Baş İdarə yaradılıb, daxili işlər nazirinin birinci müavini səviyyəsində Milli Koordinator müəyyənləşdirilib. Milli Fəaliyyət Planları həyata keçirilib və bu gün də bu iş davam etdirilir.

Komitə sədri builki məlumatda təbiiq edilmiş yenilikləri diqqətə çatdırdı, bu sahədə dünya təcrübəsi barədə fikirlərini bölüşdü.

Müzakirələr zamanı Milli Məclisin komitə sədrləri Musa Sıyiyev, Hicran Hüseynova, Siyavuş Novruzov, Tahir Rzaev, deputatlardan Aqiyə Naxçıvanlı, Fazil Mustafa, Elman Nəsirov, Etibar Əliyev, Azər Badamov, Qüdrət Həsənquliyev, Sahib Aliyev, Arzu Nağıyev İnsan alverinə qarşı mübarizə üzrə Milli Koordinatorun məlumatına münasibət bildirdilər.

Daxili işlər nazirinin birinci müavini Seyfulla Əzimov iclasda səsləndirilən fikirlərə münasibət bildirdikdən sonra İnsan alverinə qarşı mübarizə üzrə Milli Koordinatorun Azərbaycan Respublikasında insan alverinə qarşı mübarizəyə dair məlumatı səsə qoyularaq nəzərə alındı.

Milli Məclis sədrinin birinci müavini, parlamentin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynlinin məlumatından sonra gündəliyin ikinci məsələsi - "Azərbaycan Respublikasının inzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" qanun layihəsi üçüncü oxunuşda təsdiq olundu. Layihədə kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalının subsidiyalaşdırılması qaydasının pozulmasına görə cərimə nəzərdə tutulur.

Gündəlikdəki növbəti iki məsələni - "Şəhid adının əbədiləşdirilməsi və şəhid ailələrinə edilən güzəştlər haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə və "Veteranlar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihələrini parlamentin Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədr müavini Mələhət İbrahimqızı təqdim etdi. Hər iki qanun layihəsi üçüncü oxunuşda qəbul olundu.

"Dövlət sosial sığorta sisteminə fərdi uçot haqqında" qanunda dəyişiklik edilməsi barədə və Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihələri də üçüncü oxunuşda təsdiq edildi.

Milli Məclisin sədri diqqətə çatdırdı ki, gündəliyin növbəti iki məsələsində nəzərdə tutulan dəyişikliklər dəqiqləşdirmə xarakteri daşıyır və "Normativ-hüquqi aktlar haqqında" Konstitusiyaya Qanununa uyğun olaraq bir oxunuşda qəbul ediləcək.

Milli Məclis sədrinin birinci müavini, Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynlinin məlumatından sonra "İcra məmurları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi qəbul edildi.

"Elm haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi ilə bağlı Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsinin sədri Bəxtiyar Əliyev məlumat verdi. O bildirdi ki, dəyişiklik elm və innovasiyaların

inkışafına xidmət edir. Deputatlardan Qüdrət Həsənquliyev, Razi Nurullayev və Etibar Əliyevin fikirləri dinləniləndikdən sonra layihə qəbul edildi.

Sonra Milli Məclisin sədri bildirdi ki, gündəliyin növbəti 6 məsələsi mahiyyətcə bir-birinə yaxındır və ölkədə tibbi xidmətlərin təşkili ilə əlaqədar olaraq 50 qanuna dəyişiklikləri nəzərdə tutur. Bunlardan 4 məsələ uyğunlaşdırma xarakteri daşıyır və bir oxunuşda qəbul ediləcək, digər 2 məsələ isə birinci oxunuşda müzakirəyə çıxarılır. Səsvərmə isə ayrı-ayrılıqda keçiriləcək.

Qanun layihələri barədə məlumat verən Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədri Əhliman Əmiraslanov diqqətə çatdırdı ki, ümumilikdə, gündəlikdəki növbəti 6 məsələ 50 qanuna dəyişiklik edilməsini özündə birləşdirir. Qanun layihələrində nəzərdə tutulan dəyişikliklər Azərbaycan Respublikasında icbari tibbi sığortanın təbiiqinin təmin edilməsi ilə bağlı bir sıra tədbirlər haqqında 20 dekabr 2018-ci il tarixli Prezident Fərmanından irəli gələn məsələlərlə əlaqədardır.

Sözügedən fərmana uyğun olaraq TƏBİB-in səlahiyyətlərinin həyata keçirilməsini təmin etmək üçün müvafiq qanun layihələrinin qəbul edilməsi təklif olunur. Ümumilikdə, 131 maddə üzrə nəzərdə tutulan dəyişikliklərin böyük əksəriyyəti mərkəzi icra hakimiyyəti orqanı ilə müvafiq hüquq hüquqi şəxsə mülkiyyət növündən və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq, səhiyyə və tibb müəssisələrinə münasibətdə səlahiyyət bölgüsünün hüdudlarının dəqiq müəyyənləşdirilməsini ehtiva edir.

Sonra Azərbaycan Respublikasının Meşə, Əmək, Ailə, Cinayət, Vergi, Cinayət-Prosessual və İnzibati Xətalər məcəllələrində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsi, "Hərbi qulluqçuların statusu haqqında", "Azərbaycan Respublikasında vətəndaşların pul gəlirlərinin və əmanətlərinin indeksləşdirilməsi haqqında", "Sanitariya-epidemioloji salamatlıq haqqında", "Çernobil qəzasının ləğvində iştirak etmiş və həmin qəza nəticəsində zərər çəkmiş vətəndaşların statusu və sosial müdafiəsi haqqında", "Əhalinin sağlamlığının qorunması haqqında" və "Xidməti və mülki silah haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi, "Yol hərəkəti haqqında", "Qaçqınların və məcburi köçkünlərin (ölkə daxilində köçürülmüş şəxslərin) statusu haqqında", "Turizm haqqında", "Milli arxiv fondu haqqında", "Bələdiyyələrin statusu haqqında", "Özəl tibb fəaliyyəti haqqında", "Yoluxucu xəstəliklərin immunoprofilaktikası haqqında", "Azərbaycan Respublikasında vərəmlə mübarizə haqqında", "Sağlamlıq imkanları məhdud şəxslərin təhsili (xüsusi təhsil) haqqında", "Gənclər siyasəti haqqında" və "Əhalinin ekoloji təhsili və maarifləndirilməsi haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi, Azərbaycan Respublikasının 1994-cü il 23 sentyabr tarixli 886 nömrəli Qanunu ilə

təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin qarnizon və qarovul xidmətləri Nizamnaməsi"ndə, 1994-cü il 23 sentyabr tarixli 887 nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Daxili xidmət nizamnaməsi"ndə, 1997-ci il 3 oktyabr tarixli 377-IQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş "Hərbi xidmətkeçmə haqqında Əsasnamə"də, 1997-ci il 30 dekabr tarixli 421-IQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında daimi yaşayan vətəndaşlığı olmayan şəxslərin xüsusi sənədləri haqqında Əsasnamə"də, 1999-cu il 7 dekabr tarixli 768-IQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş "Gömrük orqanlarında xidmət haqqında Əsasnamə"də və 2002-ci il 31 may tarixli 336-IIQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş "Yetkinlik yaşına çatmayanların işləri və hüquqlarının müdafiəsi üzrə komissiyalar haqqında Əsasnamə"də dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi, "Şəkərli diabet xəstəliyinə tutulmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında", "Qanın, qan komponentlərinin donorluğu və qan xidməti haqqında", "Yetkinlik yaşına çatmayanların baxımsızlığının və hüquq pozuntularının profilaktikası haqqında", "Azərbaycan Qızıl Aypara Cəmiyyəti haqqında", "Arıçılıq haqqında", "Penitensiar müəssisələrdə cəza çəkməkdən azad edilmiş şəxslərin sosial adaptasiyası haqqında", "Təhsil haqqında", "Bədən tərbiyəsi və idman haqqında", "Torpaqların dövlət ehtiyacları üçün alınması haqqında", "İnsanın immun çatışmazlığı virusunun törətdiyi xəstəliklə mübarizə haqqında" və "Məişət zorakılığının qarşısının alınması haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (birinci oxunuş) və "Dağınıq skleroz xəstəliyinə tutulmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında", "Həbs yerlərində saxlanılan şəxslərin hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi haqqında", "Yaşlıların mühafizəsi haqqında", "Uşaqların icbari dispanserizasiyası haqqında", "Tütün məmulatlarının istifadəsinin məhdudlaşdırılması haqqında", "Peşə təhsili haqqında", "Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları haqqında", "Psixoloji yardım haqqında" və "Ümumi təhsil haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (birinci oxunuş) ayrı-ayrılıqda səsə qoyularaq qəbul edilib.

Milli Məclis sədrinin müavini, İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri Fəzail İbrahimli gündəlikdəki "Dini etiqad azadlığı haqqında" qanuna təklif edilən dəyişikliklər barədə (birinci oxunuş) ətraflı məlumat verdi. Qeyd etdi ki, bu qanun 1992-ci ildə qəbul edilib. Ötən müddətdə qanunvericiliyə olunan dəyişikliklər, müasir dövrün çağırışları dini sahədə yeni normativlərini təsbitini də zəruri edib. Müzakirəyə təqdim edilmiş dəyişikliklərdə məqsəd dini etiqad azadlığı sahəsində faktiki mövcud olan və yeni yaranan münasibətləri milli qanunvericilik sisteminə uyğun

lənək, eləcə də dövlətin, vətəndaşların, dini qurumların bu sahədə hüquq, vəzifə və məsuliyyətini müəyyənləşdirmək, həmçinin dini etiqad azadlığının həyata keçirilməsi üçün daha münbit şərait yaratmaqdır.

Qanun layihələrinə münasibət bildiren Milli Məclis sədrinin birinci müavini, Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli altıncı çağırış Milli Məclis formalaşandan sonra Prezident İlham Əliyevin parlamentə verdiyi tövsiyələri xatırladaraq milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunmasında, dini radikalizmə qarşı mübarizədə parlamentin rolunu vurğuladı. Qeyd etdi ki, ötən dövr ərzində İnzibati Xətalər və Cinayət məcəllələrinə dini radikalizmlə mübarizə ilə bağlı ciddi düzəlişlər edilib. Məhz bunun nəticəsidir ki, Yaxın Şərqdə baş verən hadisələr Azərbaycana hər hansı ciddi təsir göstərməyib və ölkəmiz bu illər ərzində dünyəvi dövlət kimi inkişaf edib.

Əli Hüseynli diqqətə çatdırdı ki, gündəlikdəki İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsi (birinci oxunuş) "Dini etiqad azadlığı haqqında" qanunda dəyişiklik edilməsi ilə bağlıdır və uyğunlaşdırma xarakteri daşıyır.

Qanun layihələri ilə bağlı komitə sədri Siyavuş Novruzovun, deputatlardan Razi Nurullayev, Etibar Əliyev, Ceyhun Məmmədovun, Fazil Mustafanın, Dini qurumlarla iş üzrə Dövlət Komitəsinin sədr müavini Gündüz İsmayilovun və Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin Aparat rəhbəri Simran Həsənovun fikirləri dinləniləndikdən sonra qanun layihələri ayrı-ayrılıqda səsə qoyularaq birinci oxunuşda qəbul edildi.

Milli Məclis Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin üzvü Əminə Ağazadə "Prokurorluq haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsini ikinci oxunuşda təqdim etdi. Bildirdi ki, "Prokurorluq haqqında" qanunda dəyişikliklər prokurorluq işçilərinin sosial müdafiəsini gücləndirməsi və prokurorluq orqanlarının məd-ditexniki bazasının möhkəmləndirilməsini nəzərdə tutan normaların daha çevik və dəqiq təbiiqini təmin etmək məqsədi daşıyır.

Milli Məclis komitə sədrləri Tahir Mirkişilinin, Tahir Rzaevinin və deputat Fazil Mustafanın fikirləri dinləniləndikdən sonra qanun layihəsi ikinci oxunuşda qəbul olundu.

Əminə Ağazadə "Prokurorluq orqanlarında qulluq keçmə haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə (ikinci oxunuş) qanun layihəsi haqqında da məlumat verdi. Bildirdi ki, təklif olunan dəyişikliklər prokurorluq işçilərinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi məqsədi daşıyır. Qanun layihəsi səsə qoyularaq ikinci oxunuşda qəbul edildi.

Rəşad CƏFƏRLİ,
Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"